

NOTISER

"Inga frågetecken" om Svinryggens miljö tillstånd

– Verksamheten vid Svinryggen drivs tills vidare med stöd av befintliga tillstånd och det råder inga frågetecken från ÅMHM:s sida.

Det säger Mikael Stjärnfelt, miljöskyddsinspektör vid Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet.

Upprinnelsen är ett anonym fråga till Nya Åland om hur det står till med Svinryggens Deponi Ab:s miljö tillstånd.

Ett beslut från ÅMHM i juni 2019 om att bevilja Svinryggens förnyat miljö tillstånd har ännu inte vunnit laga kraft på grund av ett överklagande till Ålands förvaltningsdomstol. Enligt Irina Wikström, förvaltningsdomare, bör ärendet vara utrett och klart att avgöras, men att domstolens beslut ändå lär dröja till nästa år.

– Förvaltningsdomstolen kommer inte att kunna avgöra ärendet under 2021 med beaktande av att det finns äldre ärenden än detta och med beaktande av att domstolen har en stor mängd ärenden som enligt lag är prioriterade och måste avgöras så fort som möjligt (inom detta år), skriver hon. (ss)

Ett nytt covidfall på måndagen

Ett nytt covidfall rapporterade hälso- och sjukvårdsdirektören Jeanette Pajunen på måndagen.

– Smittan förvärvad utomlands. Några personer i karantän, skriver hon.

Alltså precis som med söndagens fall. (ms)

Ob-ledamot inte längre i fullmäktige

Anton Göthlin (Ob) har flyttat från Mariehamn, vilket gör att han inte längre är valbar ledamot för stadens fullmäktige, vilket är ett ärende för stadsstyrelsen på torsdag.

Enligt beredningen så ska den nästkommande i partiets valresultat ta platsen ifråga, vilket är Christian Wikström. (eh)

Anne Duploux, forskare vid Helsingfors universitet, har varit på Åland flera somrar för att studera fjärilar.

FOTO: ALMA OKSANEN

Parasitstekeln *Mesochorus stigmaticus*. FOTO: SASKYA BAN NOUHUYS

Åländsk fjärilsnyhet i brittisk tidning

Den brittiska tidningen *The Guardian* har skrivit om ängsnätfjärilarna på Sottunga, som planterades in för 30 år sedan och som forskarna följt upp sedan dess.

Det var i onsdags förra veckan som *The Guardian* uppmärksammade en forskningsrapport om vad som hänt sedan ängsnätfjärilen – *Melitaea cinxia* – återintroducerades på Sottunga för 30 år sedan.

– Ilkka Hanski, professor i ekologi vid Helsingfors universitet, tog initiativ till att plantera in ängsnätfjärilslarver på Sottunga 1991, berättar Anne Duploux, forskare vid HU och en av författarna till rapporten, för Nya Åland.

Larverna hämtades från fastlandet, och tanken var att studera hur de spred sig. Studenter och forskare har följt upp årligen hur populationen på Sottunga klarar sig.

Fanns ängsnätfjärilen på Sottunga tidigare, innan Ilkka Hanski introducerade den?

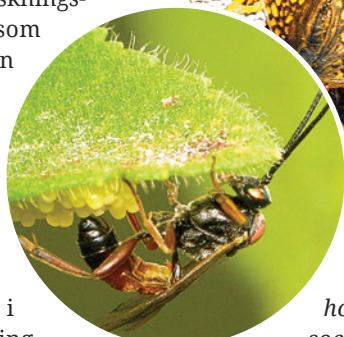
– Det vet vi inte. Men vi vet att den har överlevt på Sottunga sedan 1991. Det har varit några år när det har varit väldigt torrt och då har populationen minskat, men den har hämtat sig varje gång, säger Anne Duploux.

Vad man inte visste för 30 år sedan var att de inplanterade fjärilslarverna bar på två arter av parasitstekel – *Hyposoter*

Ängsnätfjärilen trivs i hällmarker och på torra ängar och hagar med mycket blommor. Den flyger i juni.

FOTO: FREDRIK SONCK

Parasitstekeln *Hyposoter horticola*. FOTO: SASKYA BAN NOUHUYS

horticola och *Mesochorus stigmaticus* – och en symbiotisk bakterie, *Mesochorus stigmaticus*. Men just de här arterna är enligt Anne Duploux väldigt specialiserade och beroende av varandra, och utgör därmed inget hot mot andra arter. Inplanteringen har enligt henne varit en bra sak ur forskarsynpunkt.

– Det är som ett naturligt laboratorium, ett unikt system, och många känner till Åland tack vare detta. Vi försöker följa upp populationen varje år. Men det är inte alltid lätt att hitta finansiering, säger hon.

Utarmad

Sottungas ängsnätfjärilar har gått ner vissa år på grund av torka och börjar bli genetiskt utarmad. Parasitoiden *Hyposoter horticola* har klarat sig bättre eftersom den kan förflytta sig över Åland och blanda sig genetiskt med populationer på öar runt omkring.

”Genom att kombinera populationsgenetiska och -ekologiska

metoder har vi fått spännande nya insikter om värd- och parasitoidologi och om hur de symbiotiska bakterierna påverkar värdarterna under en så pass kort tid,” skriver universitetsforskare Abhilash Nair vid Helsingfors universitet i ett pressmeddelande om rapporten. Hans kollega Dr. Saskya van Nouhuys från Cornell University, USA, skriver att de introducerade parasitstekelstammarnas genetiska kännetecken ger oss en inblick i vad som hänt sedan stammarna oavsiktligt introducerades. Saskya van Nouhuys har studerat parasitoidpopulationer på Åland sedan 1998.

Också Anne Duploux har varit på Åland flera gånger som forskare.

– Vi är mycket tacksamma att ålänningar låter oss hålla till på deras marker och gårdar. De är intresserade och välkommande. Och Åland är vackert, säger hon.

TEXT: SUSANNA SKOGBERG susanna.skogberg@nyan.ax tfn 528 452

FJÄRILSFORSKNINGEN PÅ SOTTUNGA

Ängsnätfjärilen (*Melitaea cinxia*) bar vid introduktionen på Sottunga med sig parasitstekeln *Hyposoter horticola*, som i sin tur bar på en egen parasit: hyperparasitoiden och parasitstekeln *Mesochorus stigmaticus*, samt på den symbiotiska bakterien *Wolbachia pipientis*, som gör värden *H horticola* mer mottaglig för parasiten *M stigmaticus*.

Källa: pressmeddelandet ”Ängsnätfjärilen som introducerades på Sottunga för flera decennier sedan hade fripassagerare som nu ger forskare värdefull information om insektsstammar”, Helsingfors universitet

The Guardian skrev om rapporten under rubriken ”Butterflies released in Finland contained parasitic wasps – with more wasps inside”

ILKKA HANSKI

Professor Ilkka Hanski, 1953–2016, var en av världens ledande ekologer och evolutionsbiologer. Han hade ett gott renommé såväl inom den akademiska världen som bland allmänheten. Åland spelade en central roll i hans karriär för här utförde han och hans elever världens mest kända undersökning om en arts metapopulationsbiologi. Undersökningarna fokuserades på ängsnätfjärilen och de började vid Nätö biologiska station 1991. Undersökningarna breddades undan för undan och de pågår alltjämt i den av Ilkka Hanski grundade forskningsgruppen.

Källa: In memoriam i Nya Åland i juni 2016, skriven av Saskya van Nouhuys och Carl-Adam Hæggeström.